

MINISTERSTVO VNITRA
Poradní sbor ministra vnitra
ke správnímu řádu a správnímu trestání

Závěr č. 169

**ze zasedání poradního sboru ministra vnitra ke správnímu řádu a správnímu trestání
ze dne 31. 5. 2019**

Zasílání kopie spisu nebo jeho části poštou nebo elektronicky

Ustanovení § 38 odst. 4 správního řádu zakotvuje právo na to, aby správní orgán pořídil kopie spisu nebo jeho části. Z tohoto ustanovení ani ze základních zásad činnosti správních orgánů nelze dovodit povinnost správního orgánu takto pořízenou kopii zaslat osobě oprávněné k nahlížení do spisu poštou nebo elektronicky.

Odůvodnění:

Poradní sbor se zabýval otázkou, zda osoba oprávněná k nahlížení do spisu má právo na to, aby jí správní orgán na požádání zaslal kopie spisu nebo jeho části poštou nebo elektronicky. Poradní sbor vycházel primárně z právní úpravy v § 38 odst. 4 správního řádu a přihlížel též k základním zásadám činnosti správních orgánů. Ustanovení § 38 odst. 4 správního řádu zní takto: „*S právem nahlížet do spisu je spojeno právo činit si výpisy a právo na to, aby správní orgán pořídil kopie spisu nebo jeho části.*“.

Z gramatického výkladu citovaného ustanovení vyplývá, že správní řád osobě oprávněné k nahlížení do spisu nezakládá právo na to, aby jí správní orgán zasílal kopii spisu nebo jeho části poštou nebo elektronicky. Správní řád koncipuje právo na pořízení kopie jako integrální součást práva nahlížet do spisu, což zřetelně vyjadřuje slovy „*s právem nahlížet do spisu je spojeno právo...*“. Právo na pořízení kopie tedy není ve správním řádu upraveno jako samostatné právo ale jako součást práva na nahlížení do spisu.

Vzhledem k tomu, že samotné nahlížení do spisu v současné době předpokládá fyzickou přítomnost na pracovišti správního orgánu, pak i výkon práva, které je s nahlížením do spisu spojeno, předpokládá dostavení se ke správnímu orgánu.

Toto pojetí odpovídá závěrům judikatury správních soudů. Nejvyšší správní soud uvedl v rozsudku ze dne 23. června 2011, sp. zn. 5 As 16/2011, následující: „*K povinnosti zaslat kopie listin ze správního spisu účastníkům řízení se již tento soud vyjadřoval v rozsudku č. j. 2 As 9/2008 - 77 dne 13. června 2008, od jehož závěrů není důvodů se odklonit ani v nyní projednávané věci, i když byly učiněny ke správnímu řádu, zákonu č. 71/1967 Sb. Podle správního řádu, zákona č. 500/2004 Sb., jeho § 38 odst. 4, s právem nahlížet do spisu je spojeno právo činit si výpisy a právo na to, aby správní orgán pořídil kopie spisu nebo jeho části, nikoliv však právo, aby správní orgán kopie účastníku řízení zaslal.*

Nejvyšší správní v citovaném rozsudku uvedl, že „...co se týče další vytýkané vady správního řízení, tj. odmítnutí správního orgánu zaslat kopie protokolu právnímu zástupci stěžovatelky, Nejvyšší správní soud uvádí, že tímto postupem nebyl porušen zákon v ustanoveních o řízení před správním orgánem. Podle ustálené judikatury je totiž ustanovení § 23 odst. 1 zákona č. 71/1967 Sb., správního řádu třeba vykládat tak, že účastník řízení má právo nejen na pořízení výpisů, ale také na pořízení kopií ze spisu (viz např. rozsudek Nejvyššího správního soudu sp. zn. 6 A 143/2001, in: č. 501/2005 Sb. NSS). Nicméně z něj nelze vyvodit povinnost správního orgánu kopie pořídít a zaslat účastníku řízení.“.

Závěry soudní judikatury k této otázce lze považovat za stále aktuální, neboť od vydání citovaných rozhodnutí nedošlo ke změně právní úpravy ani k zásadní změně společenských poměrů, která by mohla odůvodnit odlišný výklad. To lze doložit například i na novějším rozsudku Krajského soudu v Brně ze dne 17. ledna 2017, sp. zn. 29 Af 1/2015 – 228, který ve svém odůvodnění na rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 23. června 2011, č. j. 5 As 16/2011-106, též odkazuje.

Právo nahlížet do spisu představuje jedno ze základních procesních práv a slouží k naplnění ústavně zaručeného práva každého vyjádřit se ve své věci ke všem prováděným důkazům.¹ Z ústavního pořádku však neplyne konkrétní právo na pořízení kopie spisu či jeho části, tím méně pak na její zaslání. Právo na pořízení kopie spisu nebo jeho části je založeno až zákonem, přičemž správní řád výslovně neupravuje právo na zaslání kopie spisu nebo jeho části poštou nebo elektronicky.

---

¹ Čl. 38 odst. 2 Listiny základních práv a svobod.

V souladu s dosavadní judikaturou lze proto dospět k závěru, že ze správního řádu nevyplývá právo osoby oprávněné k nahlížení do spisu požadovat, aby jí správní orgán zaslal pořízenou kopii poštou nebo elektronicky. Bez změny právní úpravy nelze dovozovat povinnost správního orgánu vyhovět takové žádosti ani ze základních zásad činnosti správních orgánů (například zásady vstřícnosti, zásady dobré správy apod.).

Lze očekávat, že postupem času se budou možnosti, jak se lze seznámit s obsahem spisu bez nutnosti dostavení se ke správnímu orgánu, rozšiřovat. Ať už se tak stane přirozeným vývojem nebo v důsledku změny právní úpravy, bude třeba řešit řadu souvisejících otázek (například zajištění ověření identity žadatele, zabezpečení předávaných informací, ochranu osobních údajů atd.). I proto se jeví jako problematické přijímat v současné situaci plošný závěr o povinnosti vyhovět žádosti o zaslání pořízené kopie, když z právní úpravy přímo taková povinnost nevyplývá a nikoliv všechny správní orgány jsou na takovou změnu připraveny.